

De nieuwe covid-steunmaatregelen voor mensen in armoede zijn nodig, maar onvoldoende om een grote sociale crisis af te wenden

Op 10 december raakte bekend dat er een akkoord is binnen de Kern om een aantal nieuwe steunmaatregelen aan mensen in armoede en kwetsbare groepen toe te kennen. Deze hebben tot doel de sociale gevolgen van de coronacrisis te beperken. Vandaag, 18 december, zal de Ministerraad zich buigen over deze maatregelen. Het Belgisch Netwerk Armoedebestrijding (BAPN) verwelkomt de broodnodige extra steun die er voor mensen in armoede komt, maar maakt zich grote zorgen omdat deze onvoldoende zijn om een grote sociale crisis af te wenden.

De voorgestelde maatregelen zijn het resultaat van overleg binnen de federale task force “kwetsbare groepen” die voorgezeten wordt door minister Lalieux en waaraan organisaties van het terrein en vertegenwoordigers van kwetsbare groepen deelnemen, alsook verschillende kabinetten en administraties. BAPN is tevreden dat tijdens het overleg minister Lalieux een centrale plaats heeft gegeven aan de organisaties op het terrein en mensen in armoede in het bijzonder. Een aantal van de aangekondigde maatregelen volgen de aanbevelingen van de netwerken armoedebestrijding verenigd in BAPN. Zo wordt er een dagelijks supplement van € 5,63 toegekend aan tijdelijke werklozen (omwille van overmacht), inclusief a rato aan mensen die deeltijds werken. Deze extra steun is in het bijzonder belangrijk voor mensen, vaak alleenstaande vrouwen, die onvrijwillig deeltijds werken en amper kunnen rondkomen. Verder worden extra middelen vrijgemaakt om de digitale kloof aan te pakken en voor de opvang van dakloze personen in de grote steden. Deze extra steun komt bovenop de beslissingen om het sociaal tarief van gas en elektriciteit uit te breiden naar een grotere groep mensen die moeite hebben met het betalen van hun energiefactuur en de maandelijkse Covid-premie te verlengen voor leefloners, ouderen met een IGO-uitkering en personen met een handicap tot en met maart.

Hoewel deze maatregelen welgekomen steun bieden aan mensen in armoede, zijn ze onvoldoende om effectief de grote sociale gevolgen van de crisis aan te pakken. BAPN maakt zich ernstig zorgen over de impact van de tweede golf die mensen in armoede nog harder treft dan de eerste. Reeds voor de crisis leefden bijna 2 miljoen mensen in België met een inkomen onder de armoedegrens, veelal een uitkering. Dit inkomen, dat reeds in normale omstandigheden onvoldoende is, komt een tweede maal zwaar onder druk te staan. De gevolgen hiervan zijn groot en zullen voelbaar zijn op lange termijn: mensen kunnen hun facturen niet betalen en komen terecht in een schuldenpiraal, gezondheidszorgen worden uitgesteld, velen raken depressief, te meer er geen perspectief op lange termijn is. Bovendien komt een grote groep huishoudens, die voor de crisis net kon rondkomen, door inkomensverlies ook in de problemen. Het gaat vooral om mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt (laag loon, atypisch werk, precare werkvoorwaarden en -omstandigheden, zelfstandigen in kwetsbare sectoren, enz.). Zij worden niet of onvoldoende beschermd door onze sociale zekerheid en dreigen nu ook in een vicieuze cirkel van armoede terecht te komen.

Om werkelijk het hoofd te bieden aan de sociale gevolgen van de crisis is het noodzakelijk dat er op veel meer domeinen doortastende maatregelen genomen worden. De netwerken

armoedebestrijding verenigd in BAPN hebben een overzicht gemaakt van noodzakelijke acties op basis van de noden op het terrein. In afwachting van structurele maatregelen, zoals het versterken van onze sociale zekerheid en het optrekken van de laagste inkomens en uitkeringen, is één van de meest effectieve maatregelen die de regering nu kan treffen het geven van een directe, financiële steun aan huishoudens die het financieel niet meer redden (zoals het ook al gedaan heeft voor de bedrijven en de werknemers). “De verlenging van de maandelijkse covid-premie van €50 aan bepaalde categorieën is een eerste stap, maar onvoldoende. Dit bedrag moet omhoog om een werkelijk verschil te maken in het budget van de meest kwetsbare huishoudens”, zegt Caroline Van der Hoeven, Coördinator van het Belgisch Netwerk Armoedebestrijding (BAPN). Bovendien moet deze premie ook toegekend worden aan een grote groep mensen die momenteel uit de boot vallen, zoals werklozen, jongeren met een inschakelingsuitkering, langdurig zieken, enz. Verder is het voor BAPN een prioriteit om mensen in armoede als deel van de oplossing te beschouwen bij het uitwerken van maatregelen en de communicatie, zoals bijvoorbeeld bij de nieuwe vaccinatiestrategie. Al te vaak zijn de covid-maatregelen en de communicatie algemeen en niet afgestemd op de noden van mensen in armoede. Het is cruciaal om samen te werken met de verenigingen en de organisaties op het terrein die dicht bij de mensen staan.